

Ocena dorobku naukowego i osiągnięcia habilitacyjnego
monografii: „Zasługi naukowe XIX-wiecznych polskich lekarzy
ginekologów z ośrodków pozaakademickich”
dr nauk medycznych Moniki Zamachowskiej

I. OCENA DOROBKU NAUKOWEGO

Dr Monika Zamachowska ukończyła studia medyczne na Wydziale Lekarskim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w 1995 roku. Po odbyciu stażu podyplomowego rozpoczęła studia doktoranckie w Katedrze Historii Medycyny UJ CM w Krakowie. Rozpoczęła specjalizację z ginekologii i położnictwa którą kontynuowała pracując latach 2005-2007 w Klinice Położnictwa, Ginekologii i Onkologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie. Uzyskała specjalizację pierwszego stopnia w zakresie ginekologii i położnictwa w 2000 roku a drugiego stopnia w 2009. Od 2006 kontynuowała pracę w Katedrze Historii Medycyny UJ CM w Krakowie początkowo na etacie naukowo-technicznym a następnie adiunkta gdzie to pracuje do dnia dzisiejszego. Jej zainteresowania historią zaowocowały w 2008 roku obroną rozprawy doktorskiej pod tytułem „*Towarzystwo Lekarskie Krakowskie (1866-1914)*” której to promotorem był Prof.dr hab.n.med Andrzej Śródka.

Główna tematyka badań, której poświęciła habilitantka najwięcej zainteresowania naukowego, to obszar polskich szkół naukowo-medycznych, pionierów różnych specjalizacji medycznych, historii nauczania medycyny w Polsce w XVIII,XIX i początkiem XX wieku często w odniesieniu do posiadanej specjalizacji z ginekologii i położnictwa. Znaczna część publikacji odnosi się do obszaru

odkrywców, wynalazców i pionierów nauk matematyczno-przyrodniczych i techniki oraz portretów Profesorów Uniwersytetu Warszawskiego 1915-1945. Efektem tych zainteresowań były autorskie referaty na konferencjach międzynarodowych, krajowych konferencjach tematycznych i posiedzeniach Towarzystw Naukowych takich jak Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Historii Medycyny i Towarzystwa Miłośników Historii Medycyny.

Wykładnikiem poziomu prowadzonych badań naukowych, jak i stworzonego warsztatu dr Moniki Zamachowskiej jest wykonawstwo i kierownictwo w grantach naukowych MNiSW takich jak: „*Historia cięcia cesarskiego*” – Nr K/ZDS/005639, „*Wkład polskich położników niezwiązanych z ośrodkami akademickimi w rozwój medycyny w Polsce w latach 1850-1939*” – Nr K/ZDS/006361 oraz „*Powiązania rodowe twórców polskich szkół naukowo-medycznych*” Nr K/ZDS/001559 i „*Polskie szkoły naukowo-medyczne przełomu XIX i XX wieku*” Nr K/ZDS/003824

Analiza bibliometryczna dorobku naukowego autorstwa dr Moniki Zamachowskiej opiera się na 84 pracach, doniesieniach zjazdowych oraz rozdziałach w monografiach i podręcznikach. Wartość bibliometryczna dorobku wyraża się 3,87 punktami Impact Factor (JCR), 12 cytowaniami publikacji według bazy Web of Science (WoS) a indeks Hirscha według (WoS) to 1. Należy podkreślić, że w większości oryginalnych publikacji Habilitantka jest pierwszym autorem, a część prac została opublikowana w języku angielskim.

Dr Monika Zamachowska aktywnie uczestniczyła w działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej UJ CM na Wydziale Lekarskim, Lekarsko-Dentystycznym oraz Wydziale Nauk o Zdrowiu. Była promotorem prac licencjackich na kierunku Dietetyka, promotorem pomocniczym oraz autorem wykładów otwartych z historii medycyny.

Wyrazem uznania osiągnięć dr Moniki Zamachowskiej są nagrody i wyróżnienia: Laureatka Honorowej Statuetki Biegańskiego przyznanej przez Towarzystwo Lekarskie Częstochowskie oraz wyróżnienie trzyletniej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej na WL UJ CM (2015-2017).

W podsumowaniu należy podkreślić, że dorobek dr Moniki Zamachowskiej jest bardzo wartościowy i cenny w aspekcie poznawczym a wartości analizy bibliometrycznej są wystarczające do wymagań stawianych kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

II. OCENA OSIĄGNIĘCIA HABILITACYJNEGO

Tytuł monografii: *Zasługi naukowe XIX-wiecznych polskich lekarzy ginekologów z ośrodków pozaakademickich*

Monografia składa się z 271 stron tekstu opisanego w przejrzystym spisie treści (strona 3), prezentując swoje efekty badawcze w odniesieniu do opisu zasług i osiągnięć wybranych 13 XIX-wiecznych lekarzy ginekologów z ośrodków pozaakademickich i recenzując ich wpływ na rozwój polskiej i europejskiej myśli medycznej. We wstępie (strony 5-15) w sposób zrozumiały wprowadza zgłębiającego manuskrypt w problematykę zagadnienia, wyznaczając cele i założone pytania badawcze poparte bardzo bogatymi dziewięćdziesięcioma czterema odniesieniami literaturowymi .

W kolejnych rozdziałach 1-6 (strony 17-210) przedstawiła w sposób zróżnicowany, ale zarazem wyczerpujący i krytyczny sylwetki, działalność i dorobek 13 ginekologów-położników związanych z różnymi ośrodkami takimi jak: Szpitalem Starozakonnym i Ewangelickim w Warszawie, Warszawskim Zakładem Ginekologicznym, Szpitalem św.Aleksandra w Łodzi, środowiska lekarskiego w Poznaniu, Skierniewicach i Warszawie. Wszystkie rozdziały napisane są zrozumiałym językiem, oparte na unikatowym materiale źródłowym wyczerpująco poruszany temat w sposób bardzo przejrzysty dla czytającego.

Metodyka badań oparta została przez autorkę na analizie porównawczej tekstów źródłowych, głównie drukowanych, wraz z odniesieniem pozyskanych na tej drodze faktów do aktualnego stanu wiedzy i badań w poruszonym temacie badawczym.

Najistotniejsza część pracy jest „zakończenie” zawarte na stronach 223-240 , po który zawarto spis ilustracji i bardzo obszerną bibliografię w układzie alfabetycznym. Omówienie wyników przedstawia stosunek dr Moniki Zamachowskiej do przedstawionych materiałów źródłowych w odniesieniu do przeanalizowanych sylwetek i dorobku wybranych lekarzy.

Wyniki badań doprowadziły autorkę do stwierdzenia iż analizowany dorobek naukowy wybranych lekarzy okazał się nie tylko oryginalny, ale i bardzo cenny dla

rozwoju ginekologii i położnictwa w Polsce ale także był dostrzegany w Europie do czego udało się autorce czytającego przekonać. Dlatego na podstawie przeczytanej monografii mogę potwierdzić spostrzeżenie dr Moniki Zamachowskiej, że wśród lekarzy pracujących w tamtym czasie poza ośrodkami akademickimi pojawiły się naukowe osobistości, na których można się było wzorować i które to miały bardzo duży wpływ na rozwój ówczesnej ginekologii i położnictwa poprzez wprowadzenie pionierskich zabiegów czy technik operacyjnych i kluczowych odkryć.

III. PODSUMOWANIE

W podsumowaniu mojej opinii z pełnym przekonaniem mogę stwierdzić, że dr Monika Zamachowska uzyskała znaczący dorobek naukowy, posiada umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów naukowych i napisała monografię stanowiącą podstawę osiągnięcia habilitacyjnego spełniającą wszelkie wymogi formalne stanowiące oryginalne rozwiązanie założonego problemu naukowego. W szczególności dokonany został wybór niezwykle oryginalnego zagadnienia, ważnego z punktu widzenia poznawczego w istotny sposób pogłębiającego naszą wiedzę w poruszanej problematyce. Dzieło dr Moniki Zamachowskiej: **„Zasługi naukowe XIX-wiecznych polskich lekarzy ginekologów z ośrodków pozaakademickich”** w sposób bardzo istotny wpisuje się i dopełnia swoimi spostrzeżeniami i wnioskami dotychczasowe istotne i najważniejsze publikacje historyczno-medyczne takie jak **„Dzieje medycyny w Polsce”** pod redakcją prof. Wojciecha Noszczyka, **„Historia położnictwa i ginekologii w Polsce”** prof. Edmunda Waszyńskiego, czy **„Rzecz o ginekologii operacyjnej na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku dr Witolda Kowaluka”**.

Z poważaniem

dr hab.n.med Wiesław Markwitz

Klinika Perinatologii i Ginekologii

Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego

W Poznaniu